

AMLR: De nieuwe realiteit voor niet-financiële ondernemingen

Richard Monkau

Een herkenbare praktijk

In maart 2026 oordeelde de rechtbank Midden Nederland dat een bank de relatie met een klant mocht beëindigen, omdat onvoldoende informatie was verstrekt over bepaalde transacties. De bank kon daardoor haar cliëntenonderzoek niet afronden en zag zich genoodzaakt de relatie te beëindigen. De rechtbank gaf de bank daarin gelijk. *(bron: [ECLI_NL_RBMNE_2026_1107.pdf](#))*

Deze casus staat niet op zichzelf. Ondernemingen krijgen steeds vaker vragen over transacties die voor hen logisch zijn, maar die vanuit het perspectief van de bank nadere toelichting vereisen.

Dat kan gaan om ogenschijnlijk eenvoudige situaties, zoals een betaling via een tussenpartij of een transactie waarvan de onderliggende documentatie pas later beschikbaar komt. Waar dit voor de onderneming vanzelfsprekend is, kan het in de systemen van een bank aanleiding zijn voor aanvullende vragen — soms pas na verloop van tijd. Voor de onderneming is de uitleg meestal eenvoudig. Toch ontstaat een situatie waarin opnieuw, en op detailniveau, verantwoording moet worden afgelegd.

Meer data, andere blik

Banken beschikken over meer data en analyseren deze intensiever. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar afzonderlijke transacties, maar vooral naar *patronen* en *samenhang* over tijd.

Daardoor worden afwijkingen zichtbaar die eerder niet opvielen. Transacties die destijds zonder vragen zijn verwerkt, kunnen in een later stadium alsnog onderwerp van onderzoek worden. Dat verklaart waarom vragen steeds vaker betrekking hebben op het verleden. De Europese AML-verordening (AMLR), die per 1 juli 2027 van toepassing wordt, versterkt

deze ontwikkeling. Niet doordat niet financiële ondernemingen direct nieuwe verplichtingen krijgen, maar doordat banken hun bestaande verplichtingen strakker en consistentier invullen.

De rol van de onderneming in de informatieketen

De verantwoordelijkheid voor het voorkomen van witwassen blijft bij de bank. Wat verandert, is de *manier* waarop banken *invulling* geven aan die verantwoordelijkheid.

Voor een goede risicobeoordeling is informatie nodig. Die wordt steeds vaker en gericht bij klanten opgehaald. Hierdoor ontstaat in de praktijk een situatie waarin niet financiële ondernemingen intensiever worden bevraagd op hun transacties en relaties.

Het gaat daarbij niet alleen om wat er is gebeurd, maar vooral om de vraag of dit aantoonbaar en consistent kan worden gemaakt.

“De vraag is niet of een transactie uitlegbaar is, maar of die uitleg jaren later nog overtuigend is.”

Minder herhaling, meer diepgang

De AMLR zet in op efficiënter gebruik van data en het voorkomen van dubbele uitvragen. Dat lijkt op het eerste gezicht verlichting te bieden, maar vertaalt zich in de praktijk anders.

Vragen worden minder vaak herhaald, maar inhoudelijk wel intensiever. Er wordt verwacht dat een reactie direct volledig is en aansluit op andere beschikbare gegevens. Informatie moet herleidbaar zijn en passen binnen het bredere beeld dat uit data-analyse naar voren komt. Een simpele ‘ja’ of ‘nee’ is niet voldoende.

Voor compliance officers verschuift daarmee de aandacht. Niet de hoeveelheid informatie staat centraal, maar de kwaliteit, consistentie en bruikbaarheid ervan.

Uniformere benadering van risico

De AMLR draagt bij aan een meer uniforme toepassing van regels binnen Europa. Verschillen tussen instellingen en landen nemen af, en risicobeoordelingen worden meer langs dezelfde lijnen uitgevoerd.

Dit vergroot de voorspelbaarheid, maar verkleint de ruimte voor afwijkende interpretaties. Dat wordt zichtbaar in de manier waarop sectoren worden beoordeeld.

De Nederlandsche Bank (DNB) hanteert geen vaste lijst van sectoren die automatisch als hoog risico gelden. Instellingen moeten zelf een individuele risicobeoordeling maken.

Wel worden in de jaarlijkse integriteitsrisico uitvraag sectoren benoemd met een hoger inherent risico, waaronder:

- commercieel vastgoed
- trustkantoren
- crypto dienstverleners
- kanspelsector
- tabakssector
- (mijn)bouwsector

Deze indeling betekent niet dat iedere onderneming binnen deze sectoren automatisch als hoog risico wordt gezien. De beoordeling blijft afhankelijk van concrete feiten en omstandigheden.

Doorwerking in de praktijk

In de praktijk fungeren deze sectoren wel als uitgangspunt. Banken gebruiken deze indeling bij hun risicobeoordeling en kunnen deze op basis van eigen inzichten uitbreiden.

Voor ondernemingen binnen deze sectoren betekent dit vaak een intensievere vorm van monitoring door de bank. Dat uit zich in meer vragen, meer detail en minder ruimte voor onduidelijkheden.

Deze onderliggende beoordeling wordt niet altijd expliciet gedeeld. Voor de onderneming wordt deze vooral zichtbaar in de aard en frequentie van de vragen die worden gesteld.

De uitdaging ligt zelden in de transactie zelf

De inhoud van transacties is vaak niet het probleem. Ondernemingen weten doorgaans goed hoe een betaling tot stand is gekomen en wat de achtergrond is.

De uitdaging zit in de onderbouwing. Informatie is niet altijd volledig vastgelegd, niet direct beschikbaar of onvoldoende afgestemd op de manier waarop banken gegevens analyseren. Dat geldt in het bijzonder voor oudere transacties, waarbij documentatie niet altijd eenvoudig te reconstrueren is.

Tijd als bepalende factor

De toegenomen aandacht voor historische transacties maakt tijd een belangrijke factor. Gegevens moeten niet alleen op het moment zelf beschikbaar zijn, maar ook later nog herleidbaar blijven.

Binnen grotere organisaties, waar informatie verspreid is over verschillende systemen en afdelingen, brengt dit extra complexiteit met zich mee. Het verzamelen en reconstrueren van informatie kan aanzienlijk meer tijd kosten dan de oorspronkelijke transactie.

De impact van keuzes van banken

Tegelijkertijd is zichtbaar dat banken in bepaalde situaties een meer terughoudende positie innemen. Wanneer risico's moeilijk te duiden blijven of wanneer een sector als gevoelig wordt gezien, kan dit leiden tot heroverweging van de klantrelatie.

Voor ondernemingen heeft dit directe gevolgen. Toegang tot een bankrekening is een *randvoorwaarde* voor de bedrijfsvoering. Wanneer een relatie wordt beëindigd, werkt dit door bij de onboarding bij andere instellingen.

Bij nieuwe aanvragen wordt vrijwel altijd gevraagd naar eerdere beëindigingen van bankrelaties. Hierdoor ontstaat een *keteneffect*, waarbij eerdere beslissingen onderdeel blijven van toekomstige beoordelingen.

Perceptie en beoordeling

In de beoordeling van risico's speelt sectorindeling een belangrijke rol. Sectoren met een hoger inherent risico krijgen meer aandacht, terwijl het merendeel van de ondernemingen binnen die sectoren legitiem opereert.

Dat spanningsveld is niet nieuw, maar wordt zichtbaarder door de manier waarop data wordt gebruikt en gedeeld. De combinatie van meer informatie en meer standaardisatie zorgt ervoor dat afwijkingen sneller worden gesignaleerd en beoordeeld.

Voor compliance officers betekent dit dat niet alleen de aanwezigheid van informatie van belang is, maar vooral de *samenhang* en consistentie ervan.

Tot slot

Voor niet-financiële ondernemingen is de context waarin zij opereren veranderd. Vragen van banken zijn geen uitzondering meer, maar onderdeel van de dagelijkse praktijk.

Dat vraagt niet om andere bedrijfsactiviteiten, maar om een andere mate van *vastlegging* en *inzicht*. Transacties moeten niet alleen correct zijn uitgevoerd, maar ook later nog *herleidbaar* en *uitlegbaar* blijven.

Niet omdat de aard van de transactie verandert, maar omdat de manier waarop ernaar gekeken wordt dat *wél* doet.

Meer grip op compliance en integriteitsrisico's?

De manier waarop banken risico's beoordelen verandert. Meer data, intensievere analyses en strengere verwachtingen maken het belangrijk dat organisaties hun informatiepositie op orde hebben.

Wil je weten wat deze ontwikkelingen betekenen voor jouw organisatie of compliancefunctie? Onze experts denken graag met je mee.

Over NCIP

Wij helpen organisaties grip te krijgen op compliance, integriteit en risicobeheersing. Dit doen we vanuit onze missie: 'versterken van compliance en integriteit'. Met meer dan 25 jaar ervaring bieden we praktische oplossingen, deskundig advies en tijdelijke ondersteuning. Altijd persoonlijk en betrokken, zodat jij kunt bouwen aan een betrouwbare en integere werkomgeving.